

“ఇదుగో శాంతమ్మా! ఈ తెల్ల దుప్పటి, తలగడ కవర్లు సర్వీలో ఓ గంట బాగా నాననిచ్చి ఉతుకు. తెలుసుగా అయ్యగారికి మల్లె పూవులాంటి పక్కంటే ఇష్టం” అంటూ వాటిని బాత్ రూమ్ లో బట్టలుతుకుతున్న శాంతమ్మ ముందు వేసి వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది శారద.

భర్త మనసెరిగి ప్రవర్తించే శారదం కే చాలా అభిమానం శాంతమ్మకు. ఎంతో సామన్యంగా సాధారణ అందచందాలతో ఉండే శారదను చూసినప్పుడల్లా ‘అదృష్టం బావుండాలిగానీ అందచందాలెందుకు? ఆ అదృష్టం బుద్ధితో ముప్పెట్టి ఉంది. తన బుద్ధే సరిగ్గా ఉండి ఉంటే శారద స్థానంలో తనే ఉండేదిగా’ అని అనుకోకుండా ఉంటుంటేదు.

గులు కూడా పట్టించుకోడు. నా ఇష్టాన్ని పట్టించుకోకుండా తెలుసుకోనే ప్రయత్నమే చేయడు. తన ఖర్చులకు జల్పాలకి వాడుకోగా, అదీ నేను అడగ్గా అడగ్గా ఏదో ఇంకా పారేస్తాడు. దాంతో సర్దలేక తల ప్రాణం తోకకొస్తుంది. ఇదుగో ఇప్పుడు మా మావయ్యా, ఆయన పిల్లలూ వచ్చారు. ఇంట్లో బియ్యం నిండు కొన్నాయ్. వాళ్ళకింత కాఫీ ఇవ్వాలన్నా గతి లేదు”

వైద్యం

సాయంత్రం చిన్నచిన్న పూలున్న తెల్లటి సిఫాన్ చీర కట్టుకొని సన్నజాజుల దండం తలనిండుగా పెట్టుకొని, పడకూర్చిలో కూర్చుని ఊలుతో చిన్న చిన్న సాక్స్ లు అల్లుతోంది శారద. చేతులు వాటి పని అవి చేసుకుపోతున్నా అని చూపులు మాత్రం మాటిమాటికి భర్త రాకకోసం వీధి చివరి వరకూ తారాడటం, అక్కడే కూర్చుని చిక్కుడు కాయలు వలుస్తున్న శాంతమ్మ గమనిస్తూనే ఉంది.

ఇంతలో ఎదురింటి శ్యామల వచ్చింది. శారదని చూస్తూనే “ఏంటి.. ఎక్కడికో వెళ్ళడానికి తయారయినట్లున్నావ్ శారదా” అంటూ అడిగింది.

ఆమె చూపుల్లోని ఈర్ష్య శాంతమ్మ కంటపడింది గానీ భర్త రాకకోసమే ఎదురుచూస్తోన్న శారద గమనించలేదు. “ఇవాళ నా పుట్టినరోజు కదా- బిర్లామందిరీకి వెడదామనుకున్నాం. ఏ పని వచ్చి ఆలస్యం అయిందో-లేకుంటే ఆయనీపాటికి వచ్చేవారే” అంది శారద అల్లిన సాక్స్ లను అటూ ఇటూ తిప్పి చూసుకొంటూ.

“మిమ్మల్ని చూస్తే ఎంతో ముగ్ధం వేస్తుంది శారదా! ఒకరంటే ఒకరు ఎంత ప్రాణంగా ఉంటారు. ‘మేడ్ ఫర్ ఈచ్ అదర్ ఓన్’ ఉంటారు. నీ కంట్లో నలుసు పడితే తన కంట్లోకి పడినంతగా ఫీలవుతారు మీ ఆయన. నువ్వు అంతే. అనుక్షణం ఆయన కనుసన్నల్లో మునిగుతుంటావ్. మేమూ ఉన్నాం ఎందుకు? చావక, బతకలేక పిల్లల మొహం చూసి ఓ కప్పు కింద పలిసి కాపురం చేస్తున్నాం. ఉత్తరదక్షిణ ధ్రువాల్లా బయటకుతున్నాం. నా గురించి పట్టించుకోకపోతే పోనీ పిల్లల బాగో

ఆమె చూడకపోతూ “ఎంత కావాలంటే” అంటూ అడిగింది శారద, రాజారావుకి ప్రశాంత వాతావరణం ఇష్టం. అతని కిలాంటి దృశ్యాలు నచ్చవు. చూసి తట్టుకోలేదని తెలిసే ఆమెకెంతో కొంత ఇష్టం పంపించేయాలన్న ఉద్దేశ్యంతో.

“చావకంటే పిల్లవు. ఇట్టే ఇతరుల కష్టాలనర్థం చేసుకోకుండా. ఓ వంద ఉంటే ఇవ్వమూ. మళ్ళీ ఐదో తాళున ఇచ్చేస్తాను” అంది శ్యామల.

“తెస్తానండండి” అంటూ లోపలికి వెళ్ళింది శారద.

ఆమె వెళ్ళక చూస్తూ, “దేనికైనా పెట్టి పుట్టాలంటారు. ఏంకో పెళ్ళివాడిని కట్టుకొన్నా మహారాణీలా మువ్వతోంది. పైసా కట్టం కూడా తీసుకోలేదు. మా అమ్మానాన్నలు- నా మొగుడికి యాభై ఏళ్లు కట్టం ఇచ్చి పెళ్ళి చేశారు. ఏం లాభం- నా బాధలు పెడుతున్నాడు.

పైసా కట్టం తీసుకోలేదు. పైగా పెళ్ళి ఖర్చులూ భరించాల్సివచ్చింది ఆయనే. తెచ్చిన జీతమంతా ఈవిడకే ఇస్తాడు. ఎక్కంటే ఒక్క చెడ్డ అలవాటు లేదు. బంగారు కిండ. మనిషి నలుపుగానీ మనసు పసిమే అనుకో. ఇద్దరికీ ఏమంత పని ఉంటుందని? అయినా భార్య ఎక్కడ కందిపోతుందోనన్నట్లు నిన్ను పురో పెట్టాడు. ఇంత మంచి దేవుణ్ణంటే భర్త దొరికితే శారదలా నేను రోజూ అతని కాళ్ళు కడిగి నెత్తన నీళ్ళు చల్లుకొనేదాన్ని. మరి ఈయన మొదటి భార్య ఎంత మూర్ఖురాలో, ఇంత మంచి మొగుణ్ణి పదులుకొంది. అంతా ప్రాప్తంలే. శారద కింత అదృష్టం రాసిపెట్టి ఉంది కాబట్టే ఆ పాపిష్టిది

అలా వదులుకొంది” అంటూ ఇంకా ఏదో చెప్పబోతున్న శ్యామల, శారద రాక గమనించి మాట లాపేసింది. ఆమె ఇచ్చిన నోట్లందుకొని వాళ్ళింటి వైపు అడుగులేసింది.

వెడుతోన్న శ్యామల వంక చూసి నిట్టూర్చింది శారద.

“పాపం... పెద్ద కుటుంబం. బాధ్యత తెలీని భర్తతో పాపం ఎలా వేగుతోందో? ఆమెని చూస్తే జాలీ వేస్తుంది ఒక్కోసారి కోపమూ కలుగుతుంది. భర్త సంపాదన లేనప్పుడు తన పెద్ద పిల్లలను ఏ పనికి పంపదు. పోసుకోలు కబుర్లతో టైమ్ వేస్తు చేస్తుందే తప్ప, నా దగ్గరికొచ్చి టైలరింగ్, ఎంబ్రాయిడరీ, బాగ్ లెల్లటం అదీ నేర్చుకోమంటే నేర్చుకోదు. ఆ పిల్లల్ని పంపదు. వాళ్ళేమో టీవీల ముందు అతుక్కుపోతారే తప్ప ఓ పని నేర్చుకొందామన్న ఇంట్లో చూపించదు. ఆ భర్తతో-పిల్లలతో పొద్దస్తమానం చాకిరీ చేస్తూ, ఇవెక్కడ నేర్చుకొంటుంది వయసులో” అంటూ శ్యామల మీద జాలిపడుతున్న శారదని చూస్తే, శాంతమ్మకామె మీద గౌరవం మరింత పెరిగింది.

నిజమే. శారద ఒక్క క్షణాన్నీ వ్యర్థం చేయదు. భర్త సంపాదన సరిపోదంటూ, వేణ్ణిళ్ళకు చన్నీళ్ళంటూ అతను వారిస్తున్నా ఉద్యోగం చేస్తే అలిసిపోతానని వద్దన్నారు. ఇంటిపట్టునుండి ఇంతో-అంతో సంపాదిస్తే అలసట ఉండదని, ఆయనకి నచ్చజెప్పి బ్యాగ్ లెల్లటం, చీరలపై ఎంబ్రాయిడరీ చేయటం చేస్తుంది. బైటకెళ్ళి ఉద్యోగం చేసి సంపాదిం చే ఓ చిన్నపాటి ఉద్యోగస్థురాలి జీతాన్ని, ఇంటిపట్టునే ఉండి, అవలీలగా సంపాదిస్తోంది. సంపాదిస్తున్నానన్న గర్వాన్ని ప్రదర్శించదు. భర్త ఇంట్లో ఉన్నంతసేపూ తన పనులన్నీ కట్టిపెట్టి అతనికే తన టైమ్ ని కేటాయిస్తుంది. అతని అలసట తీరేలా లాలిస్తుంది. అందుకే అతనూ ఈమెని ప్రాణంలా చూసుకొంటాడు. జీవితాన్ని అందంగా, సుఖవంతంగా మలుచుకోవటం ఏ కొద్దిమందికో సాధ్యపడుతుందేమో. అదీ ఓ కళే. అది లేకనే తను తన కాపురంలో చేజేతులా నిప్పులు పోసుకొంది- ఆ ఆలోచన రాగానే తెగిన దండలోని ముత్యాల్లా కన్నీళ్ళు జలజలా రాలాయామె బుగ్గల మీదికి. తుడుచుకొని తలొంచుకుని పనిలో లీనం కావడానికి ప్రయత్నించినా మనసు మాత్రం గతంలోకి పరుగు తీసింది.

“ఆ అబ్బాయికేం తక్కువని వద్దంటున్నావ్? ఏదో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. ముఖ్యంగా ఏ చెడ్డ అలవాట్లూ లేవు. అత్తా ఆడబిడ్డల పోరూ లేదు. పైగా పైసాకట్టం వద్దన్నాడు. ఇంతకన్నా ఏం కావాలి చెప్పు” శాంతికి, నచ్చజెబుతూ అంది ఆమె తల్లి సావిత్రమ్మ.

“పైసా కట్టం వద్దన్నాడని, ఆ నల్లటి కురూపిని చేసుకోవాలా? ముష్టి మూడు వేల జీతమూ, ఓ

జీతమేనా? ఇదుగో చాలీచాలని జీతంతో నువ్విప్పుడెన్ని బాధలు పడుతున్నావో. అన్ని నేనూ పడాలా?" ఉక్రోషంగా అంది శాంతి.

"మీ నాన్నకొచ్చే దాంతో మనం ఐదుగురం బతకాలి కాబట్టి చాలటం లేదు మీ ఇద్దరికీ ఆమాత్రం సరిపోదేంటి? అలవాటు లేని వాడికి మూడు వేల చ్చినా లక్షణంగా ఇల్లు నడుపుకోవటాడు. చెడ్డలవాట్లున్నవాడు ముప్పైవేలు సంపాదించినా పెళ్ళాన్ని పస్తులు చుతాడు. పోనీ అతని సంపాదన సరిపెదనుకొంటే, నువ్వు చిన్న జాబ్ చేసుకో. మన మొహాలకీపాల సంబంధం రావటం అదృష్టమేనే- ఆలోచించు" కాస్త విసుగ్గా అంది సావిత్రమ్మ.

"ఏం నా మొహానికేం తక్కువైంది నేనూ ఉద్యోగం చేసేవాడికి మొగుడెండాకిక? ఆ ముఖం చూస్తేనే చిరాకొచ్చింది పెద్దముక్కూ, చప్పిదవడలు. నా పక్క ఏమన్నా బాగుంటాడా? మీకసలు ఎలా నచ్చాడో నాకర్థం కావటం లేదు" అంటుంటే చిరాగ్గా అంది శాంతి.

"అందవందాలు శాశ్వతమేంటే ఇప్పుడంటే వండుకు తింటున్నాడైతేగా అతని మంచి చెడ్డ పట్టించుకోవాళ్ళు లేక అలా ఉన్నాడు. కాస్త ఒళ్ళో బాగానే ఉంటాడు. ఐనా నువ్వెంతసేపు నీ రంగూ, అందం చూసుకోవాలి మురుస్తూ ఉన్నావ్ గానీ, ఒకరిద్దరూ పిల్లలు పుడితే నీ అందం ఇలా ఉంటుందేంటి? మీ నాన్నకా రిటైర్మెంట్ యేండుకు ఎక్కువ కాలం లేదు. పిచ్చి ఆలోచనలు మాని పెళ్ళికి ఒప్పుకో. ఇంకా నీ వెనుక ఇద్దరున్నారు మాకు" అంది కటువుగా సావిత్రమ్మ. దాంతో అయిష్టంతోనే పెళ్ళికి తలొగ్గించి శాంతి.

అది వారి మొదటి రాత్రి. మంచం మీద పడుకొని, తన రాక్షసిని దురుచూస్తోన్న రాజారావుని చూస్తే జుగుప్సతో ఒళ్ళు జలదరించింది శాంతికి. అతని నలుపు, తన మేని పసిమి ఛాయకి అంటుతుందేమోనని కలవరపడింది. "రా! శాంతి" చిరునవ్వుతో పిలుస్తూన్న అతన్ని కళ్ళెత్తి చూసింది. 'ఈ చప్పిడి దవడల వాడి పెదాల మీద తన అందమైన పేరు ఎన్నిసార్లు ఖూనీ చేయబడుతుందో-ఖర్చు' అనుకొంది. అతనింటే తేలిక భావం- తన అందానికి దాసుడయి పచ్చాడని. అతను ఒంటిమీద చేయి వేస్తే క తప్పదన్న

ట్లుగా కళ్ళు మూసుకొని ఒళ్ళు అప్పగించిందే తప్ప, మొదటి రాత్రి ఆనందాన్నేమాత్రం అనుభవించలేదా.

ఏదో వంతో- ఒక్కోసారి సూటిగానే తన అందం చందాల్ని పతాళి చేస్తున్నా, ఉద్యోగాన్ని దెప్పిపాడుస్తున్నా, 'కేవలం చిన్నపిల్ల, ముందు ముందు తనే అర్థం చేసుకొంటుందిలే' అనుకొంటూ అతడెంత సమాధానం డినా, నిరాశే మిగిలింది.

తనలాంటి అందగత్తెని ఏ అందాల రాకుమారుడో ఇంకా పొడుగు కార్లో వచ్చి తీసుకుపోతాడని,

ఆమె చదివిన పిచ్చి నవలలు, శాంతి పైత్యాన్ని పెంచాయే తప్ప తగ్గించలేదు. జీవితం అంటే ఏంటో విడమరించి చెప్పే నవలలూ జీవితాన్ని సంతృప్తితో ఎలా సుఖమయం చేసుకోవాలో చెప్పే నవలలు రాజారావు ఏరి తెచ్చినా, అవి చదివితే బోర్ అంటూ తేల్చి పారేసేది. ఎక్కువ సంపాదన లేని అతను గడ్డిపోచలా తోచాడే తప్ప, తనకి ఆమాత్రమయినా సంపాదించే అర్హతలుగానీ, తెలివితేటలు లేవని గానీ ఆమెకే నాడూ స్ఫురించలేదు. దొరకే తీరిక సమయాన్ని, హాస్కు కొట్టడానికి వినయోగించేదే గానీ ఉపయోగించుకునేది కాదు. అక్కడికి ఇంటిపనిలో చాలా భాగం రాజారావు చేసేవాడు 'అందమయిన తన

వారి హిరణ్మయీదేవి

మధురానుభూతులు

అందాలభామ సంగీతని కృపితే ఎన్నో సంగతులు చెబుతుంది. థాడ ఫుడ్ అంటే చెవికోసుకునే సంగీతకి జూ యా రాబట్టి, సాండ్రా బుల్లక్ అంటే ంతో ఇష్టం. బీచ్ లో తిరగడం ఎక్కువ ఇ మని చెప్పే సంగీత మంచి బ్రేక్ కోసం చూస్తుంది. 'సానూ' అని అందరిచేత పిలిపించుకునే సంగీతకి మగవారిలో సింప్లిసిటీని ప్రపడ తానంటోంది. బిగ్గరగా అరవడం లేని గొప్పలు చెప్పుకునే అబ్బాయి అంటే అనవ్వం అని చెప్పే సంగీతం నిమా ఇండస్ట్రీలో మంచి బాలెంట్ ఉన్న పీ కోయి న్గా ఎదగడంతో పాటూ వ్యక్తి తజీవి తంలో కూడా మధురానుభూతులు విచూ దాలని ఉందంటోంది. అన్నట్టు ఆ ఖాళీ నమయాన్నంతా నిద్రలోనే గడుపుతందిట. ఆ క్షింలో ఎవరైనా నిద్రలేపితే ఎ దలేని కోపం వస్తుందని చెబ తోంది ము(బొ)ద్దుగుమ్మ.

భార్య సుఖపడాలనుకొంటూ. ఒక్క నాడయినా, దగ్గర కూర్చొని ఆప్యాయంగా అన్నం పెట్టేది కాదు. సాధ్యమయినంత వరకూ అతన్ని తప్పించుకు తిరగడానికే ప్రయత్నించేది.

తనకన్నా ఏడేళ్ళు చిన్నదయిన ఆమె కింకా మెచ్చూరిటీ రాలేదని సరిపెట్టుకు వస్తున్న రాజారావుకి ఆమె డబ్బున్న-అందమైన ఎదురింటి సుగుణాకరంతో పెంచుకొంటున్న అనుబంధం అర్థం కాలేదు. అతనితో ఆమె చెప్పాపెట్టుకుండా లేచిపోతుందన్న ఆలోచన రాలేదంటే అదతని సంస్కారం.

శాంతి అందమంటా జుర్రుకొని, ఆ తర్వాత తన పెద్దలు తెచ్చిన జమీందారీ సంబంధాన్ని కట్టుకొని, శాంతికి ఉద్వాసన చెప్పాడు సుగుణాకరం. రెండు సంవత్సరాలయినా తిరక్కముందే.

దాంతో పుట్టింటికిగానీ, భర్త దగ్గరికానీ తిరిగి వెళ్ళలేక ఒంటరిగా బంకడం నేర్చుకొంది శాంతి. లేచాచ్చి

ఆడదాన్ని ఎంత తేలిగ్గా చూస్తారో అనుభవంలోకి వచ్చింది.

'గంటకొస్తావా? రాత్రికుంటావా' అనే మగాళ్ళని తప్పించుకోలేకపోయింది.

ఆకలి దెయగా అ కోరల్లో చిక్కుకుపోయి, భర్త సహృదయం అ మయ్యేసరికే, ఆమె జీవితం నాశనమయింది. అతను తప్పక క్షమిస్తాడన్న ఆశతో రాజారావు ఇంటికి వెళ్ళినా, అతన ఇల్లు ఖాళీ చేసేశాడనీ, మంచి ఉద్యోగం వచ్చి వేరే ఊరు వెళ్ళిపోయాడని, రెండు నిరాశపడింది. ఆ ఊరు వదిలేసింది.

మరో నాలుగు సంవత్సరాలు నిక్కష్టంగా గడిపింది.

ఆఖరికి ఓ రోజు తినడానికి తిండి దొరక్క అడుక్కొంటూ, రిడ్ క్రాస్ చేయబోయి, ఓ ఆటోకింద పడిపోయింది.

అదే ఆటోలో ప్రయాణిస్తున్న రాజారావు, ఆమెని హాస్పిటల్లో అడ్మిట్ చేయించాడు.

ఆమె పరిస్థితిని చూసి చలించిపోయాడు.

'ఎంత కాదనుకొన్నా ఒకప్పుడామె తన భార్య అన్న భావనతో ఆమె రోగాలని నయం చేయించాడు. తర్వాత ఆమెకి స్పష్టంగా తన మనసులోని మాట చెప్పాడు.

"నా బొందిలో (ప్రాణం ఉన్నంతవరకూ నిన్ను పోషిస్తాను. కానీ మన మధ్య భార్యభర్తల సంబంధం ఉండదు. నువ్వు ఈ సంగతి నోరు జారొద్దు. నువ్ నోరు జారినాడు నీకిక తిండికి కూడా గతి ఉండదు. రెండేళ్ళ క్రితం నేను పెళ్ళి చేసుకున్నాను.

నా భార్య ఇప్పుడు గర్భవతి. పనిలో సాయంగా ఉంటుందని నీకు నా ఇంట్లో ఆశ్రయమిస్తాను. నీకెంత కాలం ఇష్టమన్నీస్తే అంతకాలం పనిమనిషిగా ఉండు. అంతకు మించి ఆశించవద్దు.

నీకీ ప్రపోజల్ వచ్చకుంటే నీ పాత రోత బతుకులోకి వెళ్ళు" అన్నాడు కచ్చితంగా.

అయినా, శాంతి కళ్ళకప్పుడు కోరి వరాలిచ్చే ఇలవేల్పులానే కన్పించాడు రాజారావు. శారద లాలనలో (శ్రద్ధతో మునుపటికన్నా ఒళ్ళొచ్చి), నిండు బుగ్గలతో, కాస్త రంగుదేలి అందంగా కన్పిస్తున్న రాజారావుని చూసినపుడు, తనెంత మూర్ఖత్వంతో ప్రవర్తించిందో అర్థమయిందామెకి. తనకిది సరైన శిక్ష అనుకొంది.

అతన్ని పెళ్ళాడిన శారద అందగత్తై కాకపోయినా, ఆమె ఎంత సద్గుణవతో, పనిమంతురాలో తెలిశాక, ఆమె అంటే ఈర్ష్య కలగలేదు. 'పోనీలే దేవుడి దయవల్ల మంచి భార్య దొరికి తన భర్త సుఖపడుతున్నాడు' అనుకొనేంతగా ఎదిగింది.

"శాంతమ్మా, వారొచ్చారు. మేం గుడికెళ్ళొస్తాం. ఇల్లు జాగ్రత్త" అంటున్న శారద మాటలతో ఈ లోకంలోకి వచ్చింది, శాంతి ఉరోఫ్ శాంతమ్మ.

శారదను అతి జాగ్రత్తగా పొదివి పట్టుకుని నడుస్తోన్న రాజారావును చూస్తూ "పండంటి బాబునిచ్చి ఈ ఇంట్లో మరిన్ని నవ్వుల పువ్వులు విరిసేలా చేయి తండ్రీ" అంటూ కన్పించని దేవుడికి విన్నవించుకుంది శాంతమ్మ.

